

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dvies, Hanrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelns
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Domsdor, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Bektem Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoyn & Leebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoiași.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII

Nr. 154.

Brașov, Mercuri, 12 (24) Iulie

1895.

„Gazeta“ iese în mă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din arară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Cu esemplar 5 cr. v. a.
său 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Rescriptul ministrului Wlassics.

Brașov, 11 Iulie v. 1895

Am publicat ieri rescriptul minist-
rului de culte și de instrucțiune
publică Wlassics, către Escelența Sa
Metropolitul Dr. Victor Mihalyi în
ceștiunea limbii.

Ministrul cere, în rescriptul său,
dela Metropolitul, să ia măsurile de
lipsă pentru ca autoritățile superioare
bisericești de sub ocărmuirea sa,
respectând legea sancționată, să se
folosească în corespondența ce-o au
cu autoritatea administrativă său cu
organele ei din comitatul Turda-
Arieș exclusiv numai de limba sta-
tului.

D-l Wlassics se provocă la §
16 al art. de lege 44 din 1868, după
care autoritățile superioare bisericesti
ar fi datore a întrebunța în cores-
pondența lor cu autoritățile adminis-
trative și cu organele lor *limba sta-
tului*, și adaugă, ca al doilea motiv,
că în comitatul din ceștiune (Turda-
Arieș) *limba protocolară este cea ma-
ghiară*.

Nici una, nici alta din afirmările
aceste ministeriale nu este complectă
și prin urmare nu corespunde pe de-
plin adevărului, ci apare într'o lu-
mină tendențioasă.

Trebue să ne surprindă, că un
ministru nu se sfiesce a se provoca
direct la un paragraf al legii și to-
tuși a-l explica unilateral și prin ur-
mare fals. Și nu e vorba aici numai
de o interpretare unilaterală a legii,
ci chiar de ignorare a celei mai clare
dispozițiunii a ei.

În § 16 al amintitei legi se
dăce, cum am arătat deja înainte cu
câte-va zile, clar și limpede: „Au-
toritățile bisericesti mai înalte și
supreme pot să se folosească în hăr-
țiile lor, ce le adresează *municipiilor
și organelor lor*, de limba statului, *său
unde sunt mai multe limbi protocolare,
de una din aceste*.”

Ba legea dispune, că chiar în
corespondența lor cu guvernul au-
toritățile superioare bisericesti pot să

se folosească de limba lor de gestiune
a afacerilor său de limba lor proto-
colară, alăturând pe contra-pagină
traducerea în limba statului.

Cum vine d-rl Wlassics să
ignoreze aceste dispozițiunii clare ale
legii, când se provocă de-adreptul
la § 16 și să vrea a cunoște numai
„datoria“ de a scrie în limba sta-
tului?

Dacă legea n'are în vedere de-
cât această „datoriă“, atunci de ce
a mai aflat de lipsă ministrul să
adaugă în rescriptul său, că în co-
mitatul amintit limba protocolară
este cea maghiară?

Ce înțeles mai pôte avé a vorbi
de-o „limbă protocolară“, când se
pretinde în numele legii folosirea
exclusivă a „limbei statului“?

Am vrea să ne spună d-l Wlas-
sics în care comitat din Ardél și
Tera ungerescă limba maghiară nu
este limbă protocolară?

E învederat, că ceștiunea lim-
bei protocolare privesce numai așa
disele „pretensiunii îndreptățite“ ale
naționalităților nemaghiare, prevé-
dute în legea dela 1868, căci chiar
după această lege limba maghiară,
ca „limbă a statului“, are intrare li-
beră *pretutindeni*.

Dacă d-rl ministrul a vorbit de
„limba protocolară maghiară“, care
nu pôte lipsi după lege în nici un
comitat, atunci trebuia să țină sémă
și de dreptul legal al Românilor de
a introduce în anumite condițiuni
pe lângă limba protocolară maghiară
și limba protocolară română. În con-
secență trebuia să constate minist-
rul dacă în comitatul Turda-Arieș
este său nu și limba română limbă
protocolară.

Șul 2 al legii de naționalitate
dăce: „Procesele-verbale ale iurisdic-
țiunilor se pörtă în limba oficială a
statului; pe lângă această însă ele
pot să fiă purtate și în acea limbă,
pe care o dorește ca limbă proto-
colară cel puțin a cincea parte a
membrilor corporațiunii său comi-

sunei, ce reprezintă iurisdicți-
nea“.

Ei bine, ar fi ore cu puțință ca
Români din comitatul Turda-Arieș
să nu-și fi validat acest drept de
limbă protocolară? Și dacă nu și
l'ar fi validat, atunci ministru de
ce nu amintesc cu nici un cuvânt
acesta în rescriptul său, după ce
sciut este, că consistoriul din Blăși
a întrebunțat limba română, în co-
respondența sa cu comisiunea admi-
nistrativă, tocmai pe temeiul § ului
16, care îi dă dreptul a folosi, în
afară de limba statului, una din ce-
lelalte limbi protocolare?

Noi scim, că limba română este
incă de mulți ani declarată de limbă
protocolară a comitatului Turdei.

În tot cazul e neapărat de lipsă
să se constate în mod evident și
neîndoios cum stă lucrul cu limba
protocolară română în comitatul
Turda-Arieș. Frunțașii noștri din Turda sunt
datori de a ne lumina asupra ace-
stei împrejurări.

Atunci numai vom puté să ju-
decăm, dacă procederea ministrului
Wlassics, care în tot cazul este și
remâne intolerantă și îndreptată în
contra spiritului legii de naționali-
tate *„veșnică și legală*, și
asupra căreia jubilează *„în Blăși
foile șoviniste*, este său nu o renun-
țare la un drept legal al limbii ro-
mâne.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Iulie.

Oficiosa „Bud. Tud.“ scrie (că Banul
Croatiei a rugat pe Majestatea Sa monar-
chul să mērgă în Croația în Octomvre,
când se va face inaugurarea mai multor
instituțiuni culturale. Monarchul, dăce ofi-
ciosa maghiară, a pus în vedere Banului,
că va face această vizită Croaților prin ju-
mătatea lui Octomvre. Banul a adresat o
asemenea rugare și membrilor cabinetului-
Banffy, care a răspuns, că cu bucurie vor
urma invitării

FOILETONUL „GAZ. TRANS“

Covorul lui Mustafa.

— Narațiune din Bosnia de *Dinko Borici*. —
(Urmare).

Tatăl Eminei fū, în cel mai simțitor
mod, atins prin ofensa, ce i-se făcuse prin
retrimiterea ficei și prin învinuirea lui
Mustafa.

— „Fiu de căne!“ strigă el. Acesta
e mulțămita, pentru-că fiica mea și-s'a aru-
cat de gât? Veninosul șerpe să te musce
pe tine, care voesci să faci nume rău
ficei mele! Inoče, fii mei, și tăiați ca-
pul acestui fiu de căne, răsbunați onōrea
surorii vōstre și a căruntului meu cap!“

Mustafa fū atât de cuminte, ca să nu
aștepte, până când cei trei frați ai Eminei
li vor sări de gât; el fugi din edificiu și
grăbi la Jussuff, pe care îl considera de
călcătorul de lege, ca să-l tragă la răs-
pundere, său să-și răsbune sāngerose asu-
pra lui.

În edificiul lui Jussuff i-se anunță, că

stăpānul casei a călătorit la Hertegovina,
și că abia în câte-va zile se va reintōrce
erāși.

De-ocamdată deci trebui Mustafa, să-și
amāne răsbunarea. El se reintōrse la casa
sa, și află curtea golă. Emina, care-și reve-
nise în simțiri, se depărtase, spre a-se re-
intōrce la tatăl ei. Numai Janja stetea pe
cea mai josă treptă a scării din etagiul
dintăi și-și ținea în mână capul, care încă
tot o durea de grēua lovitură de pumn a
lui Mustafa. Micuța era cu totul lipsită de
voință, și lui Mustafa îi fū ușor a afla dela
dēnsa, că o femeie visitase în taină pe
Emina și că ea Janja, indecursul acestei vi-
site ținuse strajā afară în stradă. Cine fu-
sesse, visitătōrea, Janja, nu sciū spune, său
ținū de periculos a istorisi mai multe tur-
batului bărbat.

Mustafa conduse pe mititica până în
intea porții și-i porunci, să se ducă la ma-
mă-sa. El însu-și se duse în mica grădiniță
din dosul casei și se aruncă în ierbă, spre
a-și plānge acolo, în singurătate, perduta
fericire.

E nōpte! Luna plină stă limpede pe
firmanent și nici un nourăș nu turbură lu-
minōsa boltă a cerului. Din grădinile de pe
cōsta Trebeviu-ului rēsună cāntece de
amor și eroice, *rēsună gusla și tamburlika*.)

În jurul balustradelor minaretelor sunt
atērnate, din cauza sērbătōrei de mână a
Mohamedanilor, lāmpi dese; privighitōrele
cāntă în colivii de cătră Miljaka, unde se
află grădinile, în cari stau sēra ofițerii și
funcționarii austriaci; rēsună erā și erā
tonurile muzicii militare, care concerteză
acolo. Acorduri rupte străbat de acolo
până la sērmanul Mustafa, care încă tot
stropesc erba din grădina sa cu lacri-
mile lui, cu lacrimile întristării durerii
și ale desperării! Pentru el nu lucește
luna, pentru el nu rēsună nici musică, nici
cāntec.

Zidurile casei sale, în care locuise
până acuma fericirea, îi par blāstēmate, și
el nu cutēză, să trecă pragul casei, ca și

*) Instrumente bosniace, cu corde,
asemenea mandolinei și ghitarei.

După cum află „N. W. Tagblatt“ din
isvor sigur, nunciul Agliardi va primi
la începutul lui Octomvre purpura de car-
dinal, apoi *va urma rechemarea lui din Viena*.
Nu au lipsit, — dăce mai departe fōia, —
nisiunțele de a reținé la postul său din
Viena pe diplomatul papal; acestea însă s'au
dovedit de zadarnice. După depărtarea lui
Agliardi, va fi numit de conducător inter-
mal al nunciaturei *Uditore Locatelli*. Va-
canța va dura, după cum se pare, până la
sfirșitul lui Ianuarie său începutul lui Fe-
bruarie și apoi va urma numirea de nunciu
a Monsignorelui *Tarnassi*. Monsignorul
Tarnassi fusese deja de câte-va luni amin-
tit ca presumpțivul urmaș al lui Agliardi.

La primirea dela 4 (16) Iulie a dele-
gațiunii bulgare, *Pobiedonosef* a adresat
mitropolitului Clement un discurs pe care
„Zenkownija Wiedomosti“ îl reproduce.
Procurorul general al Sf. Sinod a dăce: „Vē
salutăm, prea onorate arhiepiscop. Sun-
tem fericiti de a vē vedé în mijlocul nos-
tru. Suntem fericiti, pentru-că vedem în
d-v. pe adevăratul reprezentant al popo-
rului vostru, sub forma cea mai adevărată
și cea mai simpatică, acea a ministrului
credinței ortodoxe, în care trăiți d-v. și
noi toți Slavii, și prin care esistăm. Numai
această credință dă tără or-cărui popor slav,
și numai în ea pôte găsi o apărare în
contra inimiilor și în contra amicilor falși,
teți întrebă de iubitorii în pace, și
ceea-ce Rusia uréză Bulgariei, coreligionara
sa, răspundeți: *Rusia dorește poporului bulgar
tără în credința ortodoxă*, menținerea mo-
ravurilor străbunilor săi, și un guvern al
cărui suflet să fiă unit și în înțelegere cu
poporul în credința ortodoxă“.

Evenimentele din Balcani.

Stambulow zace sub glia rece, pacea
și liniștea însă nu și-au reocupat imperiul
în provinciile din Balcani.

Telegrafal aduce șcierea, că în *Ruscuc*
a fost la 20 l. c. o mare manifestațiune, la
care au luat parte aprōpe 3000 de ómeni,
și care era îndreptată contra guvernului
bulgar și pentru Stambulow. Când mani-
festanții au trecut pe dinaintea locuinței

când s'ar teme să nu întâmpine acolo
amintirea.

3.

Diminēța îl află pe Mustafa stānd pe
cea mai inferiōră treptă a scării, în același
loc, în care stătuse ieri mica Janja. Ca și
dēnsa își ținea Mustafa capul între mână,
în care nu mai pôte aduna gândiri siste-
misate.

La Tscharschija nu se duce astăzi,
dér chiar de n'ar fi sērbătōre, ar rămāné
totuși acasă; el nu voescă să vadă nici
un om.

Muezzinii chiamă de pe minarete la
rugăciune, credincioșii grăbesc la moșee,
spre a sērbătōri acolo cu rugăciuni și spā-
lări sērbătōrea. Sōrele se urcă tot mai sus,
tot mai sus și privesc curios peste zidurile
edificiului lui Mustafa. Chiar și atunci, când
e în zenit, vede pe desperatul Mustafa
incă tot ședēnd pe treptă, ca și când ar
fi fost împetrit.

Pōrta de lemn scirțae în țipinile sale.
O voiată întră în curte. Ea privesc pre-

prefectului, au strigat: „Jos cu guvernul muscălesc! Jos cu ucigașii!” A trebuit să intervină miliția, și s'au făcut mai multe arestări.

Tot din *Ruscium* se telegrafiază, că *răscăla din Macedonia a luat proporțiuni foarte serioase*. Răscălații sunt spriginiți cu sume mari de bani din partea rusofilului deputat bulgar Evloghie *Gheorghiev*, care petrece mult prin România, unde posedă averi însemnate. Se susține, că Reuniunea panslavă din Petersburg stă în legătură cu *Gheorghiev*, care ȳlele acestea a avut o conferință secretă cu *Karavelov* și *Petrov*. *Karavelov* a călătorit Joia trecută la Petersburg, fiind-că în București era mereu urmărit de poliția.

Foia ungerescă „*Magyar Hirlap*” primese din București următoarea scire telegrafică cu data de 21 Iulie: „Regele, ȳnând sēmă de situația turburată și periculoasă, ce domnesce în Bulgaria și Macedonia, a renunțat la intenția de-a merge în străinătate. În consiliul de miniștri, ce s'a ȳnținut ieri sub prezidenția regelui, s'a hotărât, ca să fiă rechemat din concediu toți ofițerii, și nimēnui să nu i-se mai dea concediu. Situația este considerată ca fiind foarte serioasă, mai ales, că ȳlele trecute un mare număr de emisari ruși au trecut prin Dobrogea în Bulgaria, sub protectoratul consulului rusesc *Celibidaki* din Tulcea.”

Scirea această se pare a fi esagerată. „*Timpu*” din București ȳice, că nu e nimic adevărat din aceste vești, colportate și de unele foi de dincolo.

Vorbind despre „Situația din Bulgaria” ȳiarul ministerului de externe „*Timpu*” din București, dă următoarele lămuriri, ce le-a primit, ȳice, pe cale particulară:

„Primul punct în situațiunea actuală, care trebuie să intrigeze pe toată lumea, e absența din țară a principelui *Ferdinand* al Bulgariei. Absența această s'ar explica astfel: Alțeta Sa, vȳdȳnd, că nu mai pȳte domina mersul lucrurilor, a plecat, ca să negocieze în străinătate abdicarea sa în soie. Prințul speră dela acest act al sēu, pe de o parte recunoșcerea fiului sēu de către Rusia, pe de altă parte salvarea dinastiei, ori-care ar fi mai departe desfășurarea evenimentelor.

„Asupra situației grave, care a împins pe prințul *Ferdinand* la această extremitate, se spun următoarele: lumea politică din Bulgaria, afară de o mică fracțiune — partidul Stambulowist, care era paralizat prin fel de presiuni — e pentru o apropiere de Rusia. Deosebirea ar fi această, că unii vor apropierea necondiționată, ȳr alții vor apropiere pe baza principiului *do ut des*. Cei dintâi, adevăratul partid rusofil, ar fi gata să însuceze turburări și să răstȳrne dinastia *Coburg*, pentru a lăsa Ru-

vȳdȳtor în juru-i și se apropie încet de *Mustafa*, care zace pe trȳptă.

Dȳnsa stă lângă el și-i atinge umȳrul. Ca și dintr'un vis se deșteptă bărbatul și tresare înaintea voaletei.

— „Cine ești și ce voesci?”

— „*Sousați, gospodine**”, decă vă cercetez aici. Sunt *Tifahanum*, o onorabilă vȳduvă. Eu am fost ieri aici la femeia d-vȳstră în vizită și am uitat o bucată de stofă de mȳtase. Viu, să mi-o reiau, pentru-că nu este a mea, ci mi-s'a încredințat numai mie.”

Un moment pȳrȳ *Mustafa*, cȳ să răsgȳndesce, apoi să ridică de-odată:

„Vino cu mine!” ȳise dȳnsul și merge înaintea femeii spre odaia de harem. Prima ȳră după catastrofă intră ȳrăși în ea. Colo zace sdrobitul hangear, colo bucată de stofă de aur.

(Va urma).

*) stȳpȳn.

siei calea absolut liberă. Cei de al doilea, partidul care s'ar numi național, între condițiunile pe cari le pun, *pretind anexarea Macedoniei și Dobrogei*, în schimbul unei înfeodări la politica rusescă. În ce priveșce mișcările din Macedonia, a căror vină partidele și-o aruncă una alteia, se spune, că răspunderea o pȳrtă tȳte grupurile politice existente. Cȳci fȳte au lucrat la înșocarea lor, numai cȳt târziu din alt punct de vedere. *Stambulow* ar fi cȳdȳt jertfă a curentului rusofil, care stȳpȳnesce astȳzi lumea politică bulgară, curent, pentru care el era o piedecă și o amenințare. E probabil, că în scurtă vreme să izbucnescă în Bulgaria turburări, al căror rezultat nu se pȳte prevedea.”

Despre turburările ivite la înmormȳntarea lui *Stambulow* se telegrafiază lui „*Fremdenblatt*” următoarele:

Finindu-se prohodul, s'a nȳscut un chari-vari complet, din cauză, că s'a amestecat în lucru puterea armată. Conductul s'a pus în mișcare; înainte mergeau cei 120 de copii ou cununile, după aceștia veneau cântȳreții, preoțimea, membrii familiei, după ei diplomații, între cari și reprezentanții foilor streine, clubul „*Union*” și delegații. Publicul compus din bărbați, femei, copii țȳrani și orașeni — o masă pestriță — cuprinse întrȳgă strada. Înainte de a pune cociugul pe carul mortuar fură făcuți atenți membrii familiei, prin nisce poliști, cȳ lipsesc cuele dela rȳte. Acest lucru s'a făcut de bună sēmă cu scopul, ca cociugul să cadă pe pȳmȳnt. Dȳr a fost o minciună. După douȳ sute de pași, — ajungȳnd conductul la locul crimei, s'a oprit. *Petkov*, legat la cap cu batiștă albă, apropiindu-se de cociugul începȳ să vorbȳscă: „Am ajuns la locul — ȳise el, la locul măcelȳrii lui *Stambulow*; a acelui *Stambulow*, care și-a cȳștigat atȳtea merite pentru Bulgaria”. La aceste cuvinte erupse un bocet de durere din pieptul tuturor. 55 de gendarmi cȳlȳri nȳvȳlȳra în mijlocul mulțimei. S'a nȳscut un șgomot teribil. Toți se imbulzeau în masa cam de vȳre-o 500 persoane, și nimeni nu știa, cȳ s'a pȳscut ori nu. Cei din juru-i se auȳdȳu cuvintele: „*Fugiți, scȳpați-vȳ viața, cȳ împușcȳți*”. Masa era turburată la extrem. Nu se știe, cȳ unde sunt membrii diplomației, am vȳdȳt înșe pe unii dintr'ȳnșii luptȳndu-se cu mulțimea, ca să nu fiă sdrobiți. O îngrȳditurȳ de scȳnduri fȳ dȳrimatȳ de mulțimea imprȳsciată. *Multe femei cad și leșinȳ*. Strada este după cȳte-va momente golă. Carul mortuar înșe porni mai departe.

Locul acestei scene era împestrițat de umbrele rupte, bȳte, pȳlȳrii etc. sfȳrimate.

Pe incetul înșe se reȳntȳrșerȳ mulți ȳrȳși după carul mortuar, încungiurat acum de tȳte laturile de poliști. Musica începȳ din nou marșul lui *Chopin*, întrerupt fȳrȳ de veste. Alȳții, femeile și corpul diplomatic strein nu se mai vedeau.

Se adevȳri, cȳ nu s'a împușcat, ci tot lucrul se reduce la revolverele amicilor lui *Stambulow*, precum și ale diplomaților streini, scȳse spre apȳrare în strada *Rakovski*. Vice-consulul român și sȳrb furȳ împinși și cȳlȳți de mulțime; umbrele soșilor consulilor francoes, român și sȳrb furȳ rupte. După cȳt am auȳdit s'a protestat energic contra guvernului, care nu s'a îngrijit suficient de apȳrarea corpului diplomatic strein.

Cȳnd ajunse conductul în strada *Vito* se auȳdȳrȳ mai multe strigȳturi — dela nisce flȳcȳiȳndri — *jos cu Stambulow!* Dintre cei preșenți, alt-cum destul de pușini, la auȳdul acestor cuvinte s'au depȳrtat rȳlȳnȳnd foarte pușini. De ambele pȳrȳi ale conductului mergea o companie de gendarmi cȳlȳri, ȳr pe strade circulau patrule de cavalerie. Orașul pȳrea în stare de șsediu. Ajuns la oimȳter, pușini înșoșitori furȳ încunjuȳți de miliția cȳlare.

Dupȳ fȳntul ceremoniilor funebre soșia lui *Stambulow*, *Petkov* și doi ofițeri rudenii, se reȳntȳrșerȳ în fugȳ spre casȳ.

Din Constantinopol se telegrafiazȳ, cȳ scirile publicate alȳtȳieri intr'un ȳiar al co-

mitetului macedonȳn în privința unor lupte serioșe între insurgenții și trupele turoesci, par a fi esagerate. Totuși, în ultimele ȳce ȳle, cȳteva bande au apȳrut în partea occidentală a vilaetului *Uskub*, în teritoriile *Plaskavitza* și *Malesplanina* și în partea septentrională a *sandjakului Seres*, pe *Perimdagh*, între fluviile *Struma* și *Mesta*, și nisce lupte au avut loc între aceste bande și trupele și gendarmeria turoescă. Prin urmare la 10 Iulie s'au trimis cu drumul de fer douȳ bataliȳne dela *Uskub* la *Kumanava*, și un batalion la 16 dela *Uskub* la *Strumitza* și de acolo în teritoriile desemnate.

Dupȳ informațiunii autentice, sunt în teritoriile de granițȳ *Kumanova*, *Skoplie*, *Stipalie*, *Strumitza*, *Melnik* și *Neorokop* 18 bataliȳne de infanterie și artilerie și o cavalerie suficientă și apȳrope 600 de gendarmi turoesci.

Aceste trupe pot fi întȳrite încȳ cu 6 bataliȳne ale garnisȳnelor vecine. Situația militară turoescă este decȳ destul de tare, chiar fȳrȳ a chema pe redifii sub arme, decȳ bandele nu reușesc a rȳscȳla populația, ceea ce pentru un moment pare cu putințȳ. Cu tȳte astea în terenurile muntȳtoșe, distrugerea bandelor va fi grea și lungȳ.

SCRIRILE ȳILEI.

— 11 (23) Iulie.

Inspectorii matriculari. Foia oficială din *Budapesta* publicȳ lista celor 23 inspectorii matriculari ai statului, numiți de ministerul de interne. (Întrȳ această gȳșim: Pentru cercul *Timișorei* (comitatul *Timiș* și *Caraș-Severin*, orașele *Timișȳra* și *Vȳrșet*) deputatul dietal (sas) *Iosef Filtzsch*; pentru *Sȳtmar* (comitatele *Sȳtmar* și *Sȳlagiu*) *Magos Kȳrȳly*, secretar adjunct în ministerul de finanțȳ; pentru cercul *Orȳdiei-mari* (comit. *Bihor* și orașul *Orȳdea-mare*) *fișolgȳbirȳul Szunyogh Lorand*; pentru cercul *Devei* (comit. *Hunȳdȳrei* și *Aradului* și orașul *Arad*) *Barcsay Bela*, *fișolgȳbirȳul din Deva*; pentru cercul *Deșului* (comit. *Bistrița-Nȳsȳud*, *Solnoc-Dobȳca* și *Coșiozna*) *fișolgȳbirȳul dela Betlean*; pentru cercul *Ainȳului* (comit. *Sibiu*, *Alba de jos* și *Turda-Arieș*) *Felszeghy Sȳndor*, *fișolgȳbirȳul dela Iernut*; pentru cercul *Becicherecul mare* (comit. *Torontal* și orașul *Panciova*) *Vertȳn Pȳter*, asesor la sedria orf. din *Arad*; pentru cercul *Brașovului* (comit. *Treiscȳune*, *Brașov*, *Fȳgȳraș* și *Tȳrnava mare*) *Ottlik Geza*, *fișolgȳbirȳul dela Arad*; pentru cerc. *Mureș-Oșorheiului* (comit. *M. Turda*, *Tȳrnavei micȳ*, *Odorhei* și *Ciuc*, și orașul *Tȳrgu-Mureșului*) *Kathionay Domokos*, *fișolgȳbirȳul cercului de sus al Mureșului*; pentru cercul *Nyiregyhȳza* (comit. *Zemplin*, *Sabolciu* și *Hajdu*, și orașul *Debreșin*) *Vasiliu Dumbrȳvȳ*, *vice-notarul comitatului Coșiozna*. — În total, cei mai mulți dintre inspectorii matriculari sunt numiți dintre *fișolgȳbirȳi*, *fișolgȳbirȳi*, *notari* și *vice-notari* comitatensii. Fiind-cȳ printre ei se aflȳ și cȳțȳ-va *nemaghiari*, „*Kolozsvȳr*” și-a aflat în această sugȳturi un articol de fond, în care laudȳ „înțelepciunea” și „spiritul de dreptate” al ministrului.

— „*Transilvania*”, banca de asigurare din *Sibiu*, al cȳrei fond de garanțȳ este în prezent de 100,000 fl., a hotȳrit să sporȳscȳ acest fond prin o nouȳ emisiune de 1500 acțiunii ȳ 100 fl. Va să ȳicȳ fondul se va spȳri cu 150,000 fl.

Jidovii și mileniul. Foia semitȳ „*Egyenlȳség*” publicȳ un articol de tot hazul, în care se face propunerea, ca din incidentul mileniului toȳi *Oveii din Ungaria* să-șȳ maghiarizeze numele, dȳnd prin această dovȳdȳ de patriotismul lor. Mișcarea această trebuie începutȳ cȳt mai în grabȳ, ca mileniul să afe pe toȳi *Jidanii* cu nume maghiare.

Nou avocat român în *Siget*. D-l avocat *Dr. Isidor Pop* face cunoscut, cȳ și-a deschis cancelaria advocȳțialȳ în *Sigetul Marmȳției* (Strada *Liceului* Nr. 16, casa d-lui *dr. I. Mihȳlyi*).

Concert în *Alba-Iulia*. Din *A. Iulia* ni-se scrie: *Corul mixt țȳrȳnesc din Orȳștia* sub conducerea dirigentului sēu *D-l Ioan Branga*, invȳt., invitat de inteligența romȳnȳ din *Alba-Iulia*, va da în 4 August n. c. în *Alba-Iulia* un concert, după care va urma dans. Programul concertului e variat și interesant. Invitȳrile și programul se vor distribui în cȳteva ȳle. Credem, cȳ *On. public* din *Alba-Iulia* și jur va sprigini concertul prin participare numȳrȳsȳ.

Clȳdirea noului teatru din *Iași* este apȳrope terminatȳ. Acum se lucrȳzȳ plȳfundul și decorațiunile în gips ale lojelor, după modele sosite dela o mare casȳ din *Viena*. Se afirmȳ, cȳ modul cum se executȳ această lucrare este cȳt se pȳte de artistic.

Imprumutul ruso-chinez s'a subscris de 5 ori în *Rusia* și de 15 ori în *Francia*.

Ciocnire de vapȳre. O ciocnire s'a întȳmplat la 21 Iulie nȳptea la înȳlțimea insulei *Tino* între douȳ vapȳre italiene „*Ortiglia* și „*Maria*”. Cel din urmȳ s'a cutundat; din 173 pasageri, ce aveau pe bord, 144 s'au înecat. „*Ortiglia*” s'a întȳrs la *Genoa*.

Tȳrguri de cai în *Ardeal*. Pentru cȳmpȳrarea cȳilor trebuincioșȳ la miliția se vor ȳinȳ în *Ardeal* urmȳtoarele tȳrguri: *La Mureș-Oșorheu* în 28 Septȳmre n., la *Deș* în 2 Octomvȳre, la *Ghiriș* în 5 Oct., *Coșalb* 7, *Sepsi-St. Georgeiu* 9, *Zabola* 11, *Brașov* 14 și *Sibiu* 16 Octomvȳre.

Concert. Mȳne, Miercuri, va concerta capela militarȳ a regimentului Nr. 50 în grȳdina hotelului „*Central* Nr. 14”. Inceputul la 7 1/2 ȳre sȳra. Corpul ofițeresc a numitului regiment invitȳ la acest concert pe toȳi acei ȳșpeți, cari la petrecerile oasine au primit invitȳri, pe lȳngȳ observarea, cȳ alte invitȳri speciale nu se vor trimite. Se sperȳ la o participare numȳrȳsȳ.

Din viața lui *Stambulow*.

Un more *Stambulow* în urma rȳnilor primite, ori nu — scriea „*Figaro*” din *Paris* după sȳvȳrșirea atentatului înfȳrȳtor — una stȳ: cȳ adevȳr el a încetat a mai exista. Dictatorul de odinȳrȳ al *Bulgariei*, puternicul ministru, n'are nici atȳta putere. ca să amenințȳ pe contrarii sēi cu pumnii; cȳci mȳnile-i furȳ tȳiate.

Ce va face, unde se va duce, de cum va scȳntȳa vieții va mai rȳmȳnȳ pentru cȳt-va timp în mutilatul lui corp?

De sigur, cȳ va merge la *Varma* pe țȳrmurii *Mȳrei-negre*, unde îndatȳna a-șȳ petrece vacanțȳle și pȳnȳ acum. Acolo are și o frumȳșicȳ proprietate.

Din fȳcȳire are cu ce trȳi. Studentul sȳrȳcut de odinȳrȳ, „*parvenu*”-ul din *Odessa*, care la etatea-i fragedȳ de 20 de ani s'a aruncat pe arena politicȳ, cu tȳte cȳ nu a avut nici protecții, nici bani, — și-a pus la o parte destulȳ avere. Acestȳ nu vrȳ să ȳicȳ, cȳ el s'ar fi înȳvȳțȳt pe cale nedȳrȳptȳ; dȳr înainte de acestȳ cu 6 ani începuse, dimpreunȳ cu amicul sēu *Petkov*, reinȳirea *Sofiei*, care se putea numi mai pe dreptul sat, decȳt oraș, și pe care a ridicat-o apoi în rȳndul orașelor europene.

Cele 10 milioane, împrumutate de o bancȳ streinȳ englezȳ, ajunserȳ din destul la înfrumșȳșarea orașului — ba gura lumii vorbesce, cȳ colosala sumȳ nu fȳ întrebuințȳtȳ întrȳgȳ spre scopul destinat...

De-atunci începȳ să jȳce rol în lumea mare. În privința acestȳ a fost ajutat și de soșia sa, o femeie-cȳ dela sate, fata unui mic proprietar din *Sistova*, care înșe era destul de cultȳ, înțȳleptȳ și țȳinea mult la bărbatul ei, adorȳndu-l.

Stambulow rȳmȳnȳ înșe tot cel vechi: simplu și nepretențȳos. Casa, unde primea de comun pe cei veniți la el, sȳmȳna cu o vilȳ simplȳ de pe marginile unui oraș mare. Puternicul ministru-președinte n'avea în casa sa mai mult decȳt un scaun cu jȳțȳ, cu care țȳmbȳ de comun ȳșpeții. Pe pȳrȳți tabloul unui principe, o diplomȳ-suverin din tȳne-

Pe totă lumea o primea la masa cea simplă de stejar, pe care zăceau o grămadă de hârtii. Vorbea cu voce slabă și de cele mai multe-ori suridea lăsând să i-se vadă niște dinți albi. Ochii mici păreau tot-de-una în flacăr. Capul îi era rotund și gras, fața palidă, ér mustețele stufoase, negre, întregite prin o barbă orientală, îi dădeau un caracter ostășos.

Prima-dată l'am vădut la plecarea-i spre Filipopol, prânzând în restaurantul gării, după care eși pe peron suridând; avea un palton larg, vestminte bune din cari scilpeau juvarele-i de aur. Pe atunci era atot-puternic, da mâna cu orî și oine și răspundea cu voiă bună tuturor întrebărilor linguşitoare.

El călătorea într'un cupeu de clasa primă, separat, în care mă invită și pe mine. Servitorul puse în colțul cupeului proviantul și două carabine.

Deal-t-cum Stambulow era păzit foarte bine și de niște gendarmi, ér în decursul drumului conductorul dela tren alerga neîncetat pe baloone, grijind să nu se întempe ceva. Trenul de alt cum era plin de persoane, cari îi strigau la tot pasul *vivat*.

De-acemenea era păzit Stambulow și în Sofia. Gendarmi înarmăți până în dinți erau tot-de-una postați dinaintea casei lui. L'am vădut făcând odată o vizită. Până stătut în lăuntru, porța, strada și, peste tot, locurile deschise erau păzite de sabii scose.

Pe atunci se povestea un episod interesant despre dictator. O femeie, care venise să ceară grație în urma procesului Belcev, fû surprinsă cu astfel de cuvinte:

„Ce crești, Dómna mea, eu însu-mi sunt ore liber?”

Sciea dorința inimicilor săi, din care cauză cerca descoperirea planurilor acelora cu o bucurie aprópe copilărescă. Odată să se fi exprimat:

— „Nici-odată nu greșesc, când dau. Imi cunosc eu pe toți inimicii; sciu tot ce planuiesc și ce lucrază. Se póte, că să mă chiar străpungă odată, dér voiți scii pe cel ce-și vor ridica brațul.”

Odată diše cãtră unđiarist frances, cu voce tremurândă și cu mâinile ridicate, ca și când ar face jurământ:

„Am ucis numai pe inimicii patriei mele.”

După aceea continuă:

„Galliffet al D-vóstré a împuşcat 30,000 de insurgenți în numele patriei, și totuși e onorat; eu am spânzurat din același motiv numai șese, și sunt deja numit ucigaș. Veđi, d-le, tot-de-una-i rău, decă-i mică țera și decă-i mic numărul.”

Limba francesă o vorbea aprópe corect, deși o studiase fără de magistru. Într'o diminută se desteptă cu convingerea, că această limbă e indispensabilă, și în restimpul a două conjurațiuni o studiă deplin.

Internatul Vancean de fetițe din Blășiu.

Publicare de Concurs.

Din partea direcțiunii internatului Vancean de fetițe din Blășiu, se aduce prin acesta la cunoștința publicului interesat, că termenul concursului la acest internat este până la 15 August st. n. 1895.

Condițiunile primirii sunt următoarele:

1. Pentru o elevă vor fi de a-se plăti pe o lună câte 12 fl. v. a., și așa pe un an școlastic 120 fl. v. a. în două seu cel mult patru rate anticipative, și pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din cele 6 clase elementare ale școlii, și de fl. 6 pentru elevele din cele 2 clase superioare ale școlii. Alte taxe separate nu se vor slovi, decât pentru elevele acelea, cari vor voi a învăța limba francesă și fortepianul. Și acelea taxe însă vor fi cât se póte mai moderate.

2. Fia-care elevă va trebui să fiă provădută cu vestminte în formă, cu două surțe în formă de rochie și 2 pãlării în formă la eleve, cari tóte la olaltă procurate în institut costă dela 14 fl. până la 18 fl. după etatea elevei. Mai departe fia care elevă are să aducă: 6 cămeși, 6 pantaloni, 6 camioane, o fustă de iernă, 6 serviete, 12 batis-e, 6 pãrechii ciorapi, 2 pãrechii papuci, 6 ștergere, 1 perie de dinți, 2 pepeni, 1 perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapomă, 1 saltea de lână, 2 pe-

rini, 4 fețe de pat (lepedeie), 4 fețe de perină, 2 ouverte de pat de giolgiu alb și un lavor de spălat, care se póte procura în Blășiu în o formă la tóte elevele. Obiectele fia-cãrei eleve au să fiă marcate cu numele, seu cu inițialele numelui elevei.

Pentru suma numită fia-care elevă va căpeta următoarea provisiune:

1. Locuință în etajul institutului în sale mari sănătoșe și luminoșe, provădute cu tóte supelectilele de lipsă.

2. Vipt întreg regulat, și anume a) dejun de cafea; b) amedei 3 plese, în Dumineci și sãrbãtori 4 plese, o ojină, d) cină 2 plese.

3. Spălat, luminat și încălđit.

4. Instrucțiune în fert, spălat, călcat ou ferul, copt, tors, țesut, curățit, grădnărit, croit, cusut, ducerea socotelelor economiei de casă, cumpăraturile articolelor ținătorii de economia casei, conservatul și aședatul legumelor și victualelor peste iernă, îngrășatul animalelor, prãsirea și ținerea galițelor și altele.

Pentru elevele, cari au mai fost în internat în anul din urmă, încă este a-se suplica din nou.

La rugările pentru primirea fetițelor, cari nu au mai fost în internat, este a se alătura și testimoniul despre clasa absolută. Rugările sunt de a-se îndrepta cãtră Prea Veneratul Consistoriu Mitropolitan.

Blășiu, 3 Iulie n. 1895.

Dr. Alesandru Grama,
director.

Salvatorul monarhului Francisc Iosif.

Dilele trecute a murit contele *Maximilian Carol O'Donel*, fost adjutant al Majestății Sale Francisc Iosif. Cu ocazia acestei o fiă din Viena reamintesc următoarele:

În ziua de 18 Februarie 1853, Majestatea Sa sta rădîmat de un zid al fortăreței Augustin din Viena și privea la eseroișul soldaților de sub fortăreță. În momentul acesta un tînăr, care stetea cu capul descoperit în apropierea Majestății Sale, s'a repeđit asupra tînărului împărat, oare abia atunci împlinise 23 ani, și cu un cuțit mare ascuțit l'a rãnit la gât. Rana a fost ușoră, de-ore-ce gulerul de metal al uniformei împăratului a micșorat puterea împunsăturii și ast-fel și efectul rãnirii.

Atentatorul a vrut să dea atunci a doua oră, dér n'a mai avut timp, de-ore-ce în momentul acela adjutanțul Majestății Sale, contele O'Donel, l'a apucat de braț. A urmat apoi o luptă formală desperată între atentator și contele O'Donel, în decursul căreia contele a primit mai multe rãni mai ușore și o împunsătură mai gravă, și a scăpat numai grație împrejurărei, că un măcelar, cu numele Iosif Ettenreich, a sărit în ajutorul lui.

Tînărul împărat, din rana căruia sângele curgea în abundență pe uniformă sa de ulan, în momentul când a fost rãnit, și-a tras sabia din teca afară și s'a pus în poziție de apărare. Cât de puternică a fost împunsătura atentatorului s'a vădut din aceea, că vèrful cuțitului mare s'a indoit, lovindu-se de copca gulerului uniformei.

După-ce atentatorul a fost desarmat și legat, împăratul diše, cu un zimbet disprețuitor, celor din jurul său:

— Acum am și eu parte de sorta bravilor mei soldați din Milano!

Observația această a împăratului s'a referit la un atentat îndreptat asupra soldaților austriaci din Milano, întemplet cu 5 zile mai înainte de atentatul acesta. În urma unei conjurațiuni, mai mulți soldați, cari se plimbau pe stradă fără arme grele, au fost atacați de o cetă mare înarmată cu bâte, provădute cu suliți ascuțite, și pe 18 dintre soldați i-au împuns în cap.

Majestatea Sa s'a reintors la castel, unde cei din jurul lui și-au exprimat temerea, că cuțitul ar fi fost înveninat. *Atunci contele O'Donel a supt sângele din rană.*

Intru amintirea norocósei salvări a vieții Majestății Sale, s'a zidit apoi în Viena o capelă frumoșă și nouă capele mai mici în provincie; afară de acestea 345 diferite fundațiuni menite spre scopuri umanitare, amintesc ziua scãpării Majestății Sale. Atentatorul (un croitor) cu numele Libényi János (Ungur) a fost peste câte-va zile spânzurat. Cuțitul n'a fost înveninat și

ast-fel nici contele O'Donel nu a pățit nimic. Contele, care în decursul celor din urmă trei decenii a trăit retras, a fost ultima oră în Viena cu prilejul jubileului defunctului archiduce Albrecht.

Societatea „Transilvania“.

Societatea „Transilvania“ are vacante, cu incepere dela 1 Octomvre 1895, trei stipendii de câte 800 lei anual.

Din aceste trei stipendii, două sunt menite pentru drept, unul în Clușiu, altul în Budapesta, ér al treilea pentru medicină în Budapesta.

Sunt admiși la concurs numai tinerii români din Austro-Ungaria.

Doritorii de a obține vre-unul din aceste stipendii își pot adresa cererile în scris cãtră Comitetul Soc. Transilvania în Bucuresci (Strada Labirint Nr. 68), cel mult până la 3 (15) Septemvre a. c., însoțite de următoarele acte:

- 1) Certificat de botez;
- 2) Certificat de bacalaureat (maturitate);
- 3) Certificat de paupertate;
- 4) Un act în scris, prin care se obligă a-se conforma cu dorința exprimată în art. 4 din statute: „Cei ce vor beneficia de ajutorul societății, după terminarea învățăturilor, să continue a-și aplica în partea locului cunoștințele câștigate“. Și în fine stipendistul e obligat, la sfîrșitul fiă-cãrui an, să probeze printr'un certificat din partea universității, la care urmează, trecerea regulată a esamenelor prescrie de program. Neîndeplinirea acestei îndatoriri atrage după sine pierderea stipendiului.

Comitetul.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțământului XXXII (Dicio-Sân-Mărtin) al „Asociațiunii transilvane“ se convocă pe 11 Aug. st. n. în *opidul Dicio-Sânt-Mărtin* (Dicső-Szent-Márton), reședința comitatului Tërnavai-mic, cu următorul

Program: 1) Deschiderea adunării. 2) Raportul subcomitetului despre activitatea sa și despre starea casei despărțământului dela adunarea generală încóce. 3) Esmiterea comisiunilor pentru revederea raportului și a casei, precum și pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor dela membrii noi și vechi. 4) Disertațiuni. 5) Designarea delegaților la adunarea generală a „Asociațiunii transilvane“ din est an. 6) Defigerea locului ținerii adunării generale proxime. 7) Eventuale propuneri. 8) Închiderea adunării.

La această adunare se invită toți membrii ordinari și ajutătorii de pe teritoriul acestui despărțământ, compus din cercurile politico-administrative a Dicio-Sânt-Mărtinului și Ernotului, precum și toți iubitorii de prosperarea în cultură a poporului român.

Dicio-Sân-Mărtin, 15 Iulie 1895.

Vasile Zehan,
director.

Simeon Caluțiu,
secretar.

DIVERSE.

„Eau de Cologne“. Firma Farina din Colonia, furnisază la an câte 4 milioane sticle apă de Colonia, și cu tóte acestea sunt încă foarte mulți, cari nu sciu din ce se prepară acest parfum admirabil, și de când este în circulație. Trebuie să credem, că originea căutatului fluid este foarte veche, dér, ca la prim document, ne provocăm la o hãrtie aflată în arhivele orașului Colonia încă din anul 1709. Documentul acesta spune, că apa de Colonia veritabilă se află singur numai la Ión Maria Farina, de unde ne putem ușor explica încă și mai vechea-i origine, ce a trebuit să fiă în forma această apărută de falsificatori. Putem susține așa-déră, că s'a produs deja înainte de 1600. Farina s'a nãscut la anul 1685 în Domo d'Ossola în Italia. Ca comerciant de coloniale s'a strămutat în Colonia, unde încep să negustorescă și cu mătase și parfumerii; ol a inventat apa de Colonia, ce constă din următoarele oleuri eterice: oleu bergamot, oleu de lămâe, oleu de portocale, oleu de flori de porto-

cale, oleu petit grain și foarte puțin oleu de rosmarin, amalgamitate în cel mai curat spirit. La început nu se bucura de o prea mare trecere, până ce răboiul de 7 ani i-a făcut reclamă nespuse de mare. Pãtrunđend Francesii în ținuturile Rinului, au intrat în Colonia cu copii și cu femei cu tot. Parfumul — apa de Colonia — plăcù Francesilor într'atãta, că ducându-o cu sine, au răspândit-o nu numai prin întregă Francoa, ci în întregă lumea. De aici se esplică și numirea-i francesă, érá nu germană. E foarte natural, că stând așa lucrurile, firmele false de Farina s'au fost înmulțit nespuse de tare, ba au mers așa de departe, cât cercau prin Italia după indiviđi cu numele Farina; scoțend apoi pe aceste nume firme nouă. A fost o luptă febrilă între familia Farina cu alți falsificatori, luptă ce a durat dela 1819—1862. Apa de Colonia este prin urmare cam de vre-o 200 de ani, și ca dënșã tot așa de veche și familia Farina. Astãđi sunt în viață trei Farina, și toți se ocupă cu fabricarea apei de Colonia.

Literatură.

A apărut Nr. 5 din „Musa Română“, fiă musicală și literară, ce apare odată pe lună în Blășiu, sub redacțiunea d-lui profesor de musică și cântări *Iacob Mureșianu*, costând pe an 6 fl. În partea musicală acest număr cuprinde două piese de netăgăduită valóre artistică și anume: *Imn*, de Iacob Mureșianu, cu ocașiunea instalării Mitropolitului Dr. Victor Mihalyi, și *Marș festiv*, tot de Iacob Mureșianu, executat din incidentul festivității arangiate în onórea noului Metropolit în internatul de băeți.

Fasciculul II din marele și valorosul op „Istoria împăratului Traian și a contimporanilor săi“, de Dr. Heinr. Francke, tradus în româneșe, pe spesele proprii, de d-l *Petru Broșteanu*, — a apărut cu următorul cuprins: Răsbóiele Goșilor seu Dacilor înainte de Traian (urmare din fasciculul prim); Primul răboiu al împăratului Traian contra Dacilor (armata, supremul comandant al armatei și espedițiunii ei, decursul răboiului); Al doilea răboiu al împăratului Traian contra Dacilor (pregătiri pentru răboiu, puntea traiană peste Dunăre, terminarea răboiului al II-lea cu Dacii); Anticãțiile Daciei (oãile militare; valuri; pasuri și șanțuri; împãrțirea Daciei în municipii și colonii etc.) — Recomandăm din nou publicului român acest op de mare valóre, care n'ar trebui să lipsescă de pe masa nici unui Român cu dare de mână și iubitor de literatură. Opu e tradus într'o limbă ușoră, e tipãrit elegant, pe hãrtiã fină, purtând fia-care fascicul și câte-o ilustrațiune din istoria romană. Opu apare în fasciculul broșat lunar, de câte 4 ocole; vor fi cu totul 48 ocole de tipar, costând opul întreg 4 fl., pentru România 12 lei. Se póte abona însă și în rate cuartale anticipative de câte 1 fl. seu 2 coróne, prin ceea ce s'ar da un ajutor mai bine-venit pentru suportarea cheltuelelor de tipar. Abonamentele a se adresa d-lui traducător P. Broșteanu în Brașov (str. gării Nr. 45).

Din „Biblioteca pentru toți“ a apărut broșura a 11-a: *Din tinerețe* (Tatăl, Pipița și Mitu-Pisu, Mãnunchiul), de Andrè Theuriet, traducțiã de Dumitru Stãnescu. Broșura următoare din această bibliotecă va fi: *Novela*, de Michail Demetrescu. Fia-care broșurã costă câte 30 bani (15 cr.)

Studii psihiatrice este titlul unui nou op apărut de curând în Tipo-litografia națională *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova, este scris de d-l *Dr. George Milețicu*, medic primar al Ospiciului Madona-Dudu din Craiova, autor al unui însemnat număr de sorieri de medicină și igienice. În opul de față, tipãrit elegant, pe hãrtiã de lux, provădut și cu trei planuri, autorul se ocupă cu numéroșele cauze, ce pot rãpi omului raționamentul. În total opul tracteză cestiuni de mare interes.

Din „Biblioteca pentru toți”, ce apare în editura librăriei Carol Müller din București, au eșit până acum 10 volume. Al nouëlea volum este: **Castelul Peleş**, schiță istorică și descriptivă de Leo Bachelin, traducția de D. Stăncescu, er al 10-lea volum: „**Novelă și schițe**”, traducere de T. Maiorescu și **Livia M.** Tote aceste 10 volume costă împreună 3 lei, separat costă volumul 30 bani. Tot la 1 și 15 a lunii apare câte-un volum, și astfel într-un an apar 24 volume, cari abonate de-odată înainte costă numai 7 lei. În asemănare cu mărimea cărților, prețul acesta e cât se poate de eștin. Ce privesc cuprinsul și limba, volumele apărute până acum din „Biblioteca pentru toți” sunt de-o netăgăduită valoare. Materia e bine aleasă și de interes pentru or-ce cetitor, er traducțiile sunt făcute într-o limbă ușoră. Cu deosebire pentru bibliotecile populare recomandăm cu stăruință aceste valorose scrieri.

Celebra operă a părintelui Kneipp „Cura de apă”, care apare de trei ani în editura **Lynatz Herz**, București, e o carte foarte folositore. Ediția III-a, care a apărut în cu-

rând constă din 4 opuri, anume: I **Cura de apă**; II **Testamentul meu** III **Cum se trăiește**; IV **Conferențe publice**, și e arangiată atât de practic, în cât chiar Germani și Francesi o preferă originalului, — căci în originalul german ori în traducerea francesă, trebuie căutată fiă-care bôlă în 4 volume, pe când în traducerea românească, ediția Ig. Hertz, e combinat în același volum pe un singur loc, tot ce a dis Kneipp cu privire la fiă ce bôlă în tôte cărțile sale. — De exemplu bôla *de stomac* o găsim în textul german la pag. 289 în *Cura de apă*; la pag. 234 în *Testamentul meu*; pag. 269 în *Cum se trăiește* și pag. 229 în *Conferențe publice*. Pe când în ediția românească a D-lui Ignatz Hertz tôte aceste 4 descrieri ale bôlei de stomac, le găsim complete, traduse întocmai după original dela pag. 418 până la pag. 427. Așa sunt arangiate tôte bôlele din operele lui Kneipp, că nu trebuie căutate prin 4 cărți și nici să se plătescă pentru 4 cărți. Prețul operelor complete în 2 volume e de 3 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Iulie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.50
Renta de corône ung. 4%	99.85
Impr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	125.20
Impr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	103.30
Oblig. câil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.—
Bonuri rurale ungare 4%	98.—
Bonuri rurale croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	146.75
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	123.50
Losuri din 1860	156.—
Acții de ale Băncei austro ungare.	1070.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	488.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	401.25
Napoleonori.	9.63 1/2
Mărci imperiale germane	59.40
London vista	121.50
Paris vista	48.12 1/2
Rente de corône austr. 4%	101.20
Note italiene.	40.05

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Iulie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.58	Vënd.	9.60
Argint român. Cump.	9.52	Vënd.	9.56
Napoleon-d'ori Cump.	9.60	Vënd.	9.62
Galbeni Cump.	5.64	Vënd.	5.68

Mărci germane Cump.	59.—	Vënd.	—
Ruble rusesce Cump.	129.—	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.82	Vënd.	—
Soris. tono. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Nr. 8969—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Fântânile publice ale noului apeduct, și nu mai puțin fântânile cu pompă, de repetite-ori s'au stricat de cătră persône rêu voitore, așa încât până la repararea lor nu s'au putut de loc folosi aceste fântâni.

De-ôre-ce prin astfel de fapte neconcese în urma lipsei de apă nu suferă numai singuratiche persône, ci întręga populațiune locală, de aceea se adresează acest apel cătră întręga populațiunea locală, ca să evite or-ice stricare a fântânilor publice, pedepsindu-se la cas contrar făptuitorii cu o pedepsă polițiană până la 20 fl. eventual cu arest.

Zace în interesul public, ca contra făptuitorii acestei publicațiuni să se arate fără întârziere la poliția locală.

Brașov, 28 Iunie 1895.

743,3—3 **Magistratul orășeneșc.**

Academia de comerț din Graț.

Academia își începe cu 15 Septemvre a. c. al treideci și trellea an școlastic.

Trei ani și o clasă preparatore, pentru aceea, cari încă nu se pot primi în academiă.

Absolvenții institutului au drept la serviciul militar de un an ca voluntari.

Cursul abiturienților. Un curs comercial de un an, pentru cei ce au absolvat școlele medii și vor se se aplice la comerț, seu cari cercetază universitatea și doresc să-și câștige și științe comerciale.

Informațiuni cu privire la primire și aședare cum și prospect detaliat comunică **Directia academiiei de comerț din Graț.**

A. E. v. Schmid, director.

Băile Herculanee (Mehadia).

HERCULESFÜRDŐ, (UNGARIA).

— Stațiune de Cale ferată, Poștă și Telegraf. —

Renumite therme

de puciosă și sare cu temperatură terestică de 55° C.

Inceputul Sesonului la 1 Maiu.

Loc de cură climatică. — Gimnastică suedică și massagiu. Băi electrice. — Hydro-terapiă. — Rendez-vous internațional. Situațiune admirabilă în valea romantică a Cernei. — Promenade și locuri de escursiuni. — Climă favorabilă. — Situațiune scutită de vânt. — Aer ozonic și liber de praf. — Palaturi de băi. — Oteluri splendide. — Salon de cură. — Luminatiune electrică. — Musică proprieă. — Orfeu, (Teatru, Variété.)

Medici români.

Consultatiuni în tôte limbile Europene.

Iunctiune: cu Trenul Express și Orient-Express; de la Orșova cu Năile dunerene. **Bilete cu prețuri reduse.**

Frecuența în anul 1894: 10,000.

708,8—8

De închiriat.

Prăvălia din strada Hirscher Nr. 7

vis-a-vis de teatru, care se va provede cu un portal nou, dimpreună cu 3 odăi de locuit, culină, pivniță, pod și un magazin mare, sunt, **ori în total, ori seperat. a-se închiria,** începând din 29 Septemvre 1895.

A se întreba la subscrisul proprietar

Simeon Damian, advocat.

7334—*

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 ore 07 m. dimineța.
Trenul de persône: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sêra.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după amêđi.
Trenul de persône: 9 ore 8 minute sêra.
Trenul accel.: 10 ore 19 minute sêra.

3. Dela Zêrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 ore 21 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 ore 16 min. sêra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 20 min. dimin.
Trenul de persône: 1 ora 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. sêra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Acest de persône 7 ore 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persône: 7 ore 43 min. sêra.
Tr. accelerat: 10 ore 26 min. sêra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 ore 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amêđi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zêrnesci. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 ore 5 min. dimineța.
" " 5 " 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 ore 30 min. sêra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persône: 3 ore 5 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 ore 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persône 6 ore 40 min. sêra.

*) Trenul tren circulă numai Joia, Dumineca și la sêrbători.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețulu abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe unu anu.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe unu anu.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin **mandate poștale.**

Domni, cari se voru abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta si poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”